

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คำว่า "บุคลิกภาพ" เป็นคำที่ใช้กันทั่วไปเมื่อต้องการจะบรรยายถึงลักษณะของบุคคล แต่จะให้คำจำกัดความลงไปไต่ยาก นักจิตวิทยาหลายท่านที่สนใจศึกษาบุคลิกภาพต่างก็ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน เช่น ออลพอร์ต^๑ (Allport) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพเป็นหมวดหมู่ของระบบทางจิตที่มีพลังในตัวบุคคล เป็นตัวกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล Jung^๒ (Jung) เห็นว่าบุคลิกภาพประกอบด้วยสองมิติ (Dimension) คือ มิติที่มักแยกตัวเองเมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์หรือที่เรียกว่าการเก็บตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคม และชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ที่เรียกว่า การแสดงออก (Extroversion)

^๑Gordon W. Allport, Personality: A Psychological Interpretation cited by Calvin S. Hall, and Gardner Linzey, Theories of Personality (New York: John Willy and Son, Inc., 1967), p.263.

^๒Carl G. Jung, Psychological Type cited by Calvin S. Hall and Gardner Linzey, Theories of Personality (New York: John Willy and Sons, Inc., 1967), p.88.

แคทเทล^๓ (Cattell) ได้ให้นิยามบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพคือสิ่งที่จะช่วยให้เราทำนาย
ได้ว่าคุณคนจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จากความหมายต่าง ๆ นั้น พอจะสรุปได้ว่า
บุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะในตัวของบุคคล เป็นตัวกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล
ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้เราทำนายได้ว่าบุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้

บุคลิกภาพเป็นเรื่องน่าศึกษาเพราะ ปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคของการพัฒนา
ประเทศทั้งหลายต่างก็เอาใจใส่เร่งรัดพัฒนาประเทศของตนในทุก ๆ ด้าน การพัฒนานั้นอาจ
พิจารณาความหมายได้หลายแง่หลายมุม แต่ก็ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นว่า
"การพัฒนาประเทศก็คือการเอาทรัพยากรต่าง ๆ เช่น กำลังคน กำลังเงิน ทรัพยากรธรรมชาติ
วัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ และเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ประกอบกันเพื่อให้บังเกิดความสำเร็จก้าวหน้า
ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้"^๔ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างยิ่งต้องใช้ความพยายาม
มากกว่าปกติเพื่อให้ประเทศของตนดำรงอยู่ในกลุ่มของสังคมก้าวหน้าประเทศ โดยได้รับความ
ยุติธรรม และความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ
ก็คือการยกระดับเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

^๓Ramond B. Cattell, Personality: a systematic, theoretical, and factual Study (New York: McGraw-Hill, 1950), pp.2-3.

^๔ชลอ ธรรมศิริ, "การพัฒนาบุคคลกับการเงิน", เทศาภิบาล (มีนาคม, ๒๕๑๔),
หน้า ๒๒๓.

^๕ธีรารัง บัวศรี, "แนวโน้มในการจัดการศึกษาของประเทศไทย", เอกสารการ
สัมมนาครูใหญ่โครงการวิจัยผลสัมฤทธิ์ ภาคการศึกษา ๑ (๒๕๑๔), หน้า ๕๖.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ^๖ ได้แก่งคิดเรื่องปัญหาในการพัฒนาประเทศว่า จุดหมายปลายทางของการพัฒนาประเทศนั้น ถ้าเรายอมรับว่าเป็นการพัฒนาให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ ก็หมายความว่าเราจะพัฒนาจากประเทศลัทธิรวมให้เป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น เมื่อเป้าหมายของเรามีดังนี้ ก็มีปัญหาว่าเราจะเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของเราอย่างไร เพื่อที่จะให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ เพราะสังคมแบบเดิมของเราเป็นแบบสังคมประเพณีนิยม สังคมกสิกรรม เมื่อจะเปลี่ยนมาเป็นสังคมแบบอุตสาหกรรมเราจะต้องเตรียมบุคคลให้ถูกต้องเหมาะสม คือ นอกจากจะเตรียมทางด้านความสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ (Technical Skill) แล้ว ยังต้องเตรียมบุคคลทางด้านอุปนิสัย บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และระบบสังคมว่าควรจะเปลี่ยนอะไรบางอย่าง หรือจะยึดสิ่งที่เป็นค่านิยมเดิมในวัฒนธรรมของเรา อะไรไว้อย่าง ควรจะทิ้งอะไรที่ล้าสมัยแล้วเพื่อช่วยในการพัฒนาบ้าง การที่จะทำเช่นนี้ได้ เราจะต้องทราบถึงลักษณะสังคม และบุคลิกภาพของคนไทยเราว่าเป็นอย่างไร แล้วจึงพัฒนาทั้งทรัพยากรธรรมชาติด้านวัตถุ ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านบุคคล - (Human Resource) และพัฒนาสังคมที่สิ่งทั้งสองนี้รวมอยู่ให้สอดคล้องกัน การพัฒนาประเทศจึงจะดำเนินไปได้ด้วยดี เพราะทุกอย่างในสังคมนั้นเชื่อมโยงกันถึงลูกโซ่^๗

นักเศรษฐศาสตร์ นักการศึกษา ตลอดจนนักวางแผนพัฒนาต่างยอมรับว่าการพัฒนาประเทศจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับทรัพยากร มนุษย์ของแต่ละประเทศเป็นสำคัญยิ่ง ประเทศที่ขาดแคลนทรัพยากรด้านการเงินก็ยิ่งต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยในการพัฒนามากขึ้น^๘

^๖วีรยุทธ วิเชียรโชติ, "กฎแจกอกสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศ", สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ๒ (สิงหาคม, ๒๕๑๔), หน้า ๔๐ - ๔๑.

^๗วีรยุทธ วิเชียรโชติ, "สังคมไม่ตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ", วารสารจิตวิทยา (สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕), หน้า ๘๓.

^๘ธารง บัวศรี, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

สำหรับการพัฒนาทรัพยากรคนบุคคลนั้นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะใช้ในการพัฒนาก็คือการศึกษาเกี่ยวกับ
 บุคลิกภาพของบุคคล ซึ่ง แฮตเพลท์ (Hatpelt) กล่าวถึงลักษณะของคนไทยที่เป็น
 อุปสรรคต่อการพัฒนาโดยอ้างถึง โจน เอมบริ ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของคนไทยว่า "มีโครงสร้าง
 อย่างหละหลวม" คนไทยขาดความเป็นระเบียบแบบแผนอย่างเคร่งครัด คนไทยไม่มีระบบ
 บริหารงานที่เป็นระเบียบและไม่เห็นค่าของเวลา และยังกล่าวเสริมว่า คนไทยมีลักษณะเด่น
 คือชอบความเป็นอิสระ และเป็นตัวของตัวเอง คนไทยเห็นความสุขที่ได้รับเฉพาะหน้ามีค่า
 มากกว่าที่อาจจะได้รับในอนาคต เมื่อการวางแผนที่ขึ้นอยู่กับภารกิจไกลและการเตรียม
 พร้อมที่จะเสียสละปัจจุบันไม่มีในบุคลิกภาพของคนไทย ระบบคุณค่าและลักษณะสังคมจึงทำให้
 ไม่อาจมีการวางแผนพัฒนาเกิดขึ้นได้ง่าย ๆ

*จากแง่คิดและความเห็นในเรื่องบุคลิกภาพของคนไทยที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการ
 พัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในสายตาของคนไทย และชาวต่างประเทศ ทำให้
 ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการศึกษาความจริงเกี่ยวกับบุคลิกภาพของคนไทยในปัจจุบัน เพื่อนำผลที่
 ได้มาใช้ประกอบการพิจารณาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ในเรื่องการเรียนการสอน บุคลิกภาพก็เป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งในการที่จะทำให้การ
 เรียนการสอนประสพผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด โดยครูควรจะได้ศึกษาและเข้าใจถึงลักษณะที่
 เหมือนกันและแตกต่างกันของนักเรียน รวมทั้งความแตกต่างทางบุคลิกภาพของนักเรียนใน
 เมืองหลวงและต่างจังหวัด ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีนักเรียนต่างจังหวัดเข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ
 เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนมากก็เป็นวัยรุ่น เนื่องจากกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา

๘ เออร์แมน แฮตเพลท์ การวางแผนพัฒนาของประเทศไทย แปลจาก
 Developmental Planning of Thailand โดย จันทรเพ็ญ ภักดีฉิม
 วิทยาศาสตร์ปริทัศน์ ๘๘ (๕ พฤศจิกายน, ๒๕๐๓), หน้า ๒๕ - ๒๖

ของประเทศ สถาบันการศึกษาชั้นสูงมักจะอยู่ที่กรุงเทพฯ และนักเรียนต่างจังหวัดเหล่านั้นมักจะประสบปัญหาต่าง ๆ ^{๑๐} เช่นปัญหาการเรียน การปรับตัวทางสังคม การคบเพื่อนต่างเพศ สภาพความเป็นอยู่ ดังนั้นถ้าครูได้ศึกษาและมีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนดังกล่าวแล้ว ก็จะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนได้ง่ายขึ้น สิ่งใดที่เป็นปัญหาก็จะคอยช่วยป้องกันและแก้ไขได้ทันเวลาที่ นอกจากนี้อาจช่วยให้ครูสามารถแนะนำนักเรียนในการเลือกแขนงวิชาเรียน การปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคม หรือเป็นหลักประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนได้ เพื่อนักเรียนจะได้เจริญงอกงามจนถึงที่สุดตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคล

พัทธา สายหู^{๑๑} กล่าวถึงสังคมของกรุงเทพฯ ว่า สังคมกรุงเทพฯ มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวไม่มีจังหวัดใดมีลักษณะใกล้เคียง เพราะไม่มีขนาดและความซับซ้อนเท่ากรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา และการบันเทิง มีกิจกรรมการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการธนาคาร มากเป็นพิเศษกว่าในจังหวัดอื่น ๆ จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นด้วยการอพยพเคลื่อนย้ายจากต่างจังหวัดควบกับการเพิ่มโดยธรรมชาติ การอพยพเข้ามาในกรุงเทพฯ เป็นไปตามอำนาจแรงดึงดูดของโอกาส การทำงาน การอาชีพ และการศึกษาเป็นต้น กรุงเทพฯ จึงเป็นที่รวมของคนต่างระดับ ต่างอาชีพ ต่างการศึกษา และต่างนิสัยใจคอ ลักษณะที่อยู่อาศัยซึ่งแออัดในใจกลางเมืองไม่เป็นชุมชนที่สมาชิกจะมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิด ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมในครอบครัว ญาติมิตร สมาคม และกลุ่มสังคมอื่น ๆ ภายในสังคมของเมืองหลวงขาดความผูกพันแนบแน่นอย่างความสัมพันธ์ในสังคมชนบท ความจำเป็นทางค่านเศรษฐกิจอาจทำให้ทั้งปีคามารคาของวัยรุ่นกรุงเทพฯ ต้องออกทำงานนอกบ้าน การเลี้ยงดูบุตรอาจต้องพึ่งพี่เลี้ยง คนใช้ หรือสถานรับเลี้ยงเด็กเล็ก ความสัมพันธ์ทางสังคม

^{๑๐}ศิริ ทองเสริม, "การศึกษานักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ", (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๗.)

^{๑๑}พัทธา สายหู, "สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการทางสังคมของประเทศไทย," วารสารสังคมศาสตร์ ๕ (ตุลาคม, ๒๕๑๒), หน้า ๑๔.

จะเป็นไปในรูปที่ส่งเสริมเสรีภาพในการกระทำที่เป็นเอกเทศของบุคคลมาก จะเป็นแบบ
 จุรกิจนายจ้างกับลูกจ้าง ความผูกพันใกล้ชิดกับกลุ่มชุมชนของคนในทุก ๆ ด้านมีน้อย มีความ
 จำเป็นต้องหารายได้ให้สมส่วนกับรายจ่าย ความจำเป็นเช่นนี้เป็นพลังขับเคลื่อนให้บุคคลมานะ
 ขวนขวายและแข่งขันกัน การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างเร่งรีบ และกอบโกยผลประโยชน์
 ที่พึงได้ ทำให้มีค่านิยมทางความสำเร็จสูงกว่าความเกรงอกเกรงใจ จึงสนับสนุนสมมติฐาน
 ที่ว่าน่าจะมีความแตกต่างในบุคลิกภาพบางลักษณะระหว่างวัยรุ่นในกรุงเทพฯ กับในสิ่งหมูรี

การที่ผู้วิจัยเลือกจังหวัดสิ่งหมูรี เป็นจังหวัดที่ใช้เปรียบเทียบก็เนื่องมาจากเหตุ
 ผลสองประการคือ ประการแรก เกี่ยวกับการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในกรุงเทพฯ
 กับต่างจังหวัดก็มิได้ศึกษาอยู่แต่จังหวัดที่อยู่ในภาคอื่น เช่น พูลผล สุวรรณพิณ^{๑๒} เปรียบเทียบ
 บุคลิกภาพของเด็กในกรุงเทพฯ กับเด็กในจังหวัดศรีสะเกษ ส่วนมัญฉรี บุนนาค^{๑๓} ก็ได้
 เปรียบเทียบบุคลิกภาพของเด็กในกรุงเทพฯ กับเด็กในจังหวัดพิษณุโลกซึ่งก็พบว่ามีความ
 แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าบุคคลที่อยู่ในภาคกลางด้วยกันนี้จะมีบุคลิกภาพ
 แตกต่างกันหรือไม่ และก็ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน ผู้วิจัยศึกษาในแนวนี้โดยเลือก
 จังหวัดสิ่งหมูรี เป็นตัวเปรียบเทียบ ประการที่สอง เนื่องจากผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด
 สิ่งหมูรี จึงคิดว่าถ้าใช้จังหวัดสิ่งหมูรี เป็นจังหวัดที่ศึกษา ก็อาจจะได้มีโอกาสนำผลที่ได้จากการ
 วิจัยครั้งนี้ไปประกอบในการพัฒนาบุคลิกภาพบางลักษณะของเด็กในความรับผิดชอบได้

ศูนย์จิตวิทยาการ

^{๑๒} พูลผล สุวรรณพิณ, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียน
 ในเมืองหลวง และเด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 แขนงวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒)

^{๑๓} มัญฉรี บุนนาค, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียนในเมือง
 หลวงและเด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 แขนงวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒)

ในการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพที่มีขอบเขตกว้างขวาง มีตัวแปรมาก สิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึงก็คืออายุ เพราะเป็นที่ยอมรับแล้วว่ามีความแตกต่างกันในบุคลิกภาพของบุคคลที่มีอายุต่างกัน ซึ่ง กูดวิน^{๑๘} (Goodwin) ได้ทำการศึกษาก็พบว่ามีความแตกต่างจริง เขาจึงสรุปว่าการศึกษามุคลิกภาพของบุคคลเพียงวัยหนึ่งวัยใดไม่อาจนำไปสรุปได้ว่า บุคลิกภาพของคนในกลุ่มนั้นจะเป็นอย่างไร สิ่งที่ไคมาเพียงแต่ทราบบุคลิกภาพของคนวัยใดวัยหนึ่งในกลุ่มนั้นเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาดังนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น (๑๖ - ๑๘ ปี) เนื่องจากนักเรียนต่างจังหวัดที่เข้ามาศึกษาในเมืองหลวงส่วนมากเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยที่มีความเครียดทางอารมณ์^{๑๙} ฮอลล์^{๒๐} (Hall) พูดถึงวัยรุ่นว่าเป็นวัยพายุบุแคม (Storm & Stress) มีอารมณ์ความรู้สึก เจ้าคิดเจ้าแค้น ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง ฮอลล์กล่าวว่า การแสดงแปลก ๆ ของวัยรุ่นนั้นแท้จริงเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของมันเอง และวัยรุ่นที่มีลักษณะเช่นนี้ส่วนมากเป็นเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนและครูจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะศึกษาให้เข้าใจถึงบุคลิกภาพของเขาเหล่านั้นเพื่อจะได้จัดโรงเรียน หลักสูตร การสอน และการปกครอง ไปในทางที่จะสนองความต้องการของเขา

^{๑๘} Kathrym S. Goodwin, and Schaie K. Warner " Age Difference in Personality Structure", 77th. convention: Annual (American Psychological Association, 1969), p.35.

^{๑๙} Elizabeth B. Hurlock, Adolescent Development (New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1949), p.120.

^{๒๐} Hall, op.cit., p.297.

เกี่ยวกับการพัฒนาทางบุคลิกภาพนั้น นักจิตวิทยาแต่ละท่านก็มีความเชื่อในเนื้อหาทางทฤษฎีต่างกัน เช่น เลวิน^{๑๗} (Lewin) เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเขา บุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นเช่นใดข้อมแล้วแต่การที่บุคคลรับรู้และตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขาอย่างไร ซัลลิแวน^{๑๘} (Sullivan) เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ล้อมรอบตัวเขาอยู่ นักจิตวิทยาบางท่าน^{๑๙} เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลนั้นสัมพันธ์กับลักษณะการแสดงออกทางกาย และบางท่าน เช่น เครทซ์เมอร์^{๒๐} (Kretschmer) และเชลดอน^{๒๑} (Sheldon) เชื่อว่าลักษณะทางโครงสร้างของร่างกายสามารถ

^{๑๗} Kurt Lewin, "Personality Development", Child Development, Edited by Don C. Dinkmeyer (New Jersey: Prentice-hall, 1965), p.311.

^{๑๘} H.S. Sullivan, The Interpersonal Theory of Psychiatry cited by A.R. Linsmith, and A.L. Strass, Social Psychology (New York: The Dryden Press, 1956), p.560.

^{๑๙} Henry C. Smith, Personality Development (New York: Mc Graw-Hill, 1968), p.41.

^{๒๐} E. Kretschmer, Physique and Character (New York: Harcourt, 1925), p.15.

^{๒๑} William H. Sheldon, "Constitutional Type", Differential Psychology, Edited by Anne Anastasi (London: Macmillan Company, 1970), pp.162-77.

อธิบายลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้ และสัมพันธ์กับสภาพทางอารมณ์ของบุคคลด้วย เช่น คนอ่านมักมีอารมณ์รอน ชอบการสมาคมและชอบรับประทาน ส่วนคนยอมชอบเก็บกอดบุคคลเกี่ยวกับความเชื่อของนักจิตวิทยาเหล่านี้อาจจะแยกได้ว่านักจิตวิทยาบางท่าน เช่น เลวิน และ ซัลลิแวน เห็นว่า บุคลิกภาพเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ขณะที่เกรทซ์เมอร์ และเชลคอน เห็นว่าเป็นอิทธิพลของพันธุกรรมแตกต่างพิจารณาจากข้อเขียนของ แอนาสตาซี^{๒๒}

(Anastasi) คลัคโคห์น (Kluckhohn) และเมอร์เรย์^{๒๓} (Murray) จะพบนักจิตวิทยาเหล่านี้เชื่อว่าทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคลพอ ๆ กัน หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป การพัฒนาทางบุคลิกภาพย่อมไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากการประทะสัมพันธ์กันระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมอย่างเดียวกันในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันย่อมก่อให้เกิดบุคลิกภาพของบุคคลที่ต่างกัน เช่นเดียวกัน ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน แต่พันธุกรรมต่างกันย่อมก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ เมื่อความเชื่อในทฤษฎีต่างกันเช่นนี้ ดังนั้นในการอธิบายเรื่องของการพัฒนาการของบุคลิกภาพย่อมต่างกันด้วย นักจิตวิทยาส่วนมากเชื่อว่าประสบการณ์ในวัยเด็กมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาการของบุคลิกภาพ ฝรอยด์^{๒๔} (Freud) เชื่อว่า การพัฒนาการของบุคลิกภาพจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคล

^{๒๒} Anne Anastasi, Differential Psychology (London: The Macmillan Company, 1970), p. 111.

^{๒๓} Clyde Kluckhohn and Murray, "Personality Formation: The Determinants" Personality, (New York: Alfred A. Knopf, 1955), pp. 53-67.

^{๒๔} Sigmund Freud, The Psychopathology of everyday life cited by Calvin S. Hall, and Gardner Lindzey, Theories of Personality (New York: John Willy and Sons, Inc., 1967), pp. 44-55.

ได้รับการสนองความต้องการตามธรรมชาติ ตามขั้นแห่งการพัฒนาที่สำคัญ คือ ความต้องการทางปากในวัยทารก ความต้องการในการขบถายในวัยเด็กเล็ก และความต้องการความรักจากเพศตรงข้ามในวัยเด็กตอนต้น หากบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการตามวัยเหล่านี้แล้ว การพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นไปตามปกติ แต่หากความต้องการเหล่านี้ถูกขัดขวาง หรือหากบุคคลได้รับความกระทบกระเทือนอย่างแรง (Trauma) การพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลย่อมกระทบกระเทือนด้วย เช่น ในวัยทารกซึ่งเด็กต้องการความรักความดูแลเอาใจใส่จากมารดา หากทารกขาดสิ่งนี้อาจทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองได้

อีริกสัน^{๒๕} (Erikson) ซึ่งได้ปรับปรุงทฤษฎีของฟรอยด์ กล่าวว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเกิดจากการปรับตัวในลักษณะทางบวกตามวัยต่าง ๆ ของบุคคล ในวัยทารก บุคคลมีความต้องการต่าง ๆ ตามธรรมชาติ หากได้รับการตอบสนองและดูแลเอาใจใส่อย่างดีจากบิดามารดา ย่อมก่อให้เกิดความมั่นใจ และไว้วางใจบุคคลอื่น ในวัยที่เริ่มฝึกหัดการขบถายหากการฝึกหัดเป็นไปด้วยดี ย่อมจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนและได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการ ในวัยเด็กตอนต้นหากได้ออกกำลังไ้รู้จักฝึกทักษะในการใช้มือ และกล้ามเนื้อต่าง ๆ คนคว่าในสิ่งที่ตนอยากรู้อยากเห็น ย่อมจะช่วยให้บุคคลเกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นอิสระ เมื่อเริ่มเข้าโรงเรียน หากได้ทำงานในสิ่งที่ตนต้องการ ย่อมจะก่อให้เกิดถึงความรู้สึกถึงอำนาจในการควบคุมตนเองในการทำสิ่งที่ตนปรารถนา

^{๒๕} Erik H. Erikson, Identity and The Life Cycle. Psychol cited by Don C. Dinkmeyer, Child Development (New Jersey: Prentice-Hall, 1965), pp. 149-51.

ในวัยรุ่นซึ่งต้องการความเป็นตัวของตัวเอง รับผิดชอบตนเอง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้บุคคล
 ใ้รู้จักว่าตนคือใคร รู้จักประมาณตน วางคนได้เหมาะสมกับฐานะ อันจะช่วยให้ในวัยต่อ ๆ
 ไปบุคคลสามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย การทำงานต่าง ๆ เป็นไปอย่าง
 กระตือรือร้น ต้องการให้ผลงานที่กระทำไ้ได้ดีที่สุด ในวัยชราจะมีความภาคภูมิใจในวัย
 ก่อน ชดงตน ภาคภูมิใจในผลงานของตน การพัฒนาการที่คืบมาแต่คนยอมทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพ
 ที่ดี แต่หากการพัฒนาล้มเหลวในวัยใดวัยหนึ่ง ย่อมก่อให้เกิดการพัฒนาทางบุคลิกภาพทางลบ
 อันทำให้การพัฒนาการทางบุคลิกภาพในวัยต่อ ๆ ไปเป็นไปในทางลบด้วย ซึ่งเป็นผลให้บุคคล
 นั้นมีบุคลิกภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ

✓ ข้อลิแวน^{๒๒} ซึ่งเชื่อในทฤษฎีของสิ่งแวคล้อมเห็นว่า การพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ
 บุคคลเป็นการปรับตัวเข้ากับปัญหา บุคลิกภาพของบุคคลพัฒนาและเปลี่ยนไปตามวัยและประสบการณ์
 ที่เขาสัมพันธ์กับสิ่งแวคล้อม ในวัยทารกบุคคลมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับบิดามารดา ต้องพึ่ง
 อาศัยบิดามารดาเพื่อการดำรงอยู่ ทารกจะได้รับการถ่ายทอดความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อยู่
 ใกล้ชิด โดยเฉพาะจากมารดาโดยตรง กล่าวคือเมื่อมารดาเกิดความวิตกกังวลทารกก็จะมี
 ความรู้สึกเช่นนั้นด้วย การอยู่ร่วมกับผู้อื่นทำให้ทารกเรียนรู้ว่าความสุขสบายต่าง ๆ ของคนนั้น
 ขึ้นอยู่กับการกระทำของผู้อื่น โดยเฉพาะบิดามารดา

เมื่อโตขึ้นบุคคลได้เรียนรู้การใช้ภาษาในการติดต่อ เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคม
 มีการติดต่อกับบุคคลอื่นจึงเรียนรู้ว่า นอกจากบิดามารดาแล้ว ยังมีผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ที่มีความ
 สำคัญต่อตนด้วย เมื่อเริ่มเข้าเรียนได้พบบุคคลที่มีฐานะเท่าเทียมกันซึ่งไม่ยอมตามใจตน
 จึงเรียนรู้ว่าความต้องการของผู้อื่นย่อมมีความสำคัญเช่นกัน เมื่อบุคคลยิ่งโตขึ้น ความสัมพันธ์
 กับบุคคลอื่นย่อมมีมากขึ้นด้วย การที่บุคคลได้สัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้

๒๒

Harry Stack Sullivan, "Malevolence, hatred, and isolating techniques" Theories of Personality: Primary Sources and Research
 Edited by Gardner Lindzey, and Calvin S. Hall. (New York: John
 Willy and Sons, Inc., 1965), pp. 137-143.

เพื่อปรับคนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้ เรียนรู้การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การหลีกเลี่ยง เพื่อปรับ
 คนเองให้อยู่ได้ในสังคม ^{๑๒)} Thorpe (Thorpe) เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคนนั้น
 จะก่อรูป และพัฒนาการมาจากอิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ หลายด้านด้วยกันอาทิเช่น จากความ
 ของการทางจิตวิทยา (Psychology) ระเบียบประเพณีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม
 (Antropology) จานจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) สภาพทาง ๓
 ภายในสังคม (Sociology) ลักษณะค่านิยมและความเชื่อถือ (Philosophy)
 ลักษณะสุขภาพจิต (Mental Hygiene) และแบบแผนของโรงเรียนและการศึกษา
 (Education)

สแตกเนอร์ ^{๑๓)} (Stagner) กล่าวว่าตัวกำหนดความแตกต่างทางบุคลิกภาพ
 ของเด็กได้แก่ องค์ประกอบทางชีวภาพ (Biological Factor) อิทธิพลของฐานะทาง
 เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวเล็ก สถานภาพการสมรสของบิดามารดา การอบรมเลี้ยงดู
 ทางบ้าน ทักษะของบิดามารดา รวมถึงอิทธิพลทางโรงเรียน ซึ่งได้แก่วิธีการสอนของครู
 และเพื่อนที่เรียนด้วยกัน นอกจากนี้ยังอาจขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสื่อสารมวลชนด้วย

^{๑๒)} Louis P. Thorpe, and Allen M. Schuller, Personality
 (Affiliated East-West Press, 1962), p.122.
 New Delhi,

^{๑๓)} Ross Stagner, Psychology of Personality (3rd.ed.)
 (New York: McGraw-Hill Book Company, 1961), pp.361-485.

แคทเทล^{๒๕} ได้เน้นถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพ ivo มากพอสมควรว่าสถาบันทางสังคมที่กลมกลืนหรือมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพมีหลายสถาบัน แก่ที่สำคัญที่สุดคือครอบครัว และที่สำคัญรองลงมาคือโรงเรียน สถาบันอาชีพ กลุ่มที่บุคคล เป็นสมาชิก ศาสนา พรรคการเมือง และประเทศชาติ สถาบันเหล่านี้อาจส่งผลต่อบุคลิกภาพ ได้ ๓ ประการด้วยกันคือ

๑. สถาบันจิตใจที่จะทำให้เกิดลักษณะ หรือบุคลิกภาพชนิดใดชนิดหนึ่ง ซึ่ง หมายถึงลักษณะบุคลิกภาพที่สังคมนั้นต้องการ อาจรวมถึงอุปนิสัย และบุคลิกภาพเฉพาะโดยที่ สถาบันจิตใจมีลักษณะที่ต้องการขึ้น

๒. องค์ประกอบทางค่านิยมวินัย หรือสถานการณ์อาจส่งผลให้เกิด บุคลิกภาพ ซึ่งสถาบันในสังคมมีใจ

๓. เมื่อเกิดรูปแบบของพฤติกรรมซึ่งเป็นผลของชบวนการข้อใดข้อหนึ่ง ของสองข้อข้างบน แต่ละบุคคลอาจพบว่าจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขบุคลิกภาพของเขาอีกต่อไป

ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจพัฒนาการทางบุคลิกภาพให้ได้ดีเพียงพอ จะต้องพิจารณาถึง ความสำคัญของสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนับตั้งแต่สถาบันครอบครัวไปจน ถึงระดับชาติ

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังโคลกลาวไว้แล้วว่านักจิตวิทยาสังคมมีความเชื่อว่าประสบการณ์ในวัยเด็กมีอิทธิพล

^{๒๕} Ramond B. Cattell, Personality and Social Psychology

(San Diego: Robert R. Knapp, 1964), pp. 509-41.

ต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลมากที่สุด ประสบการณ์หรือสิ่งที่เรียนรู้ในวัยเด็กมีส่วนในการกำหนดความสามารถในการกระทำต่าง ๆ ในวัยผู้ใหญ่โดยมีครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมหน่วยแรก ที่จักรกระบวนการสังคมประกิติให้แก่บุคคล ซึ่งใ้เด็กเกิดการยอมรับและปฏิบัติตามมารดาให้แก่บุตร ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างบิดามารดาและบุตร เป็นความสัมพันธ์ต่อกันทางอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมาก ครอบครัวให้ประสบการณ์ ครั้งแรกเพื่อการดำรงอยู่ในสังคมแก่บุคคล ประสบการณ์ต่าง ๆ นั้นถูกถ่ายทอดอย่างช้า ๆ จนเกิดเป็นความเคยชินเป็นนิสัยในการปฏิบัติ ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากกระบวนการสังคมประกิติในครอบครัวนี้ ย่อมมีผลต่อการพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคล อีกประการหนึ่งเด็กนั้นต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ทั้งในเรื่องของการสนองความต้องการต่าง ๆ เด็กต้องพึ่งพาผู้ใหญ่โดยเฉพาะในเรื่องการเลี้ยงดู เพราะเด็กไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ นอกจากอาหารแล้วมนุษย์ยังมีความต้องการพื้นฐานอื่น ๆ ที่ต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ เช่น ความรัก และยังคงใ้ผู้ใหญ่สอนวิธีในการดำรงอยู่ในสังคมการปฏิบัติตนที่ถูกมองเหมาะสม ค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อต่าง ๆ ในสังคมผู้ใหญ่ที่เด็กต้องพึ่งพาอาศัยมากที่สุดคือ บิดามารดา ซึ่งเป็นผู้คอยตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อให้เขามีความสุข ความสบายใจ นอกจากนี้ยังจะต้องฝึกฝนอบรมในก้าระเบียบวินัย พร้อมกับปลูกฝังค่านิยมที่ต่างต่าง ๆ เพื่อให้เด็กปรับตัวได้ในสังคม/

จากการศึกษาของมัสเสน และคองเกอร์ (Mussen & Conger) ได้แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่บุคคลเรียนรู้มาจากบ้านจะถูกนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ นอกบ้านด้วย ดังนั้นความสัมพันธ์และบรรยากาศในบ้านจึงมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล บ้านที่บิดามารดา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓๐

Paul Henry Mussen, and John Janeway Conger, Child

Development and Personality (New York: Harper and brother, 1956), p. 245.

ใช้คำถามบุตร เป็นครั้งคราวบุตรยอมปรับตนเองให้มีความอดทนต่อคำถามและเรียนรู้ที่จะหลีกเลี่ยง เหตุการณ์ที่ยุ่งยากอื่น ๆ ใด ในบ้านที่มีบรรยากาศเป็นประชาธิปไตยบุตรมักมีความกระตือรือร้นในการทำงาน สังคมเก่ง มีความอยากรู้อยากเห็น มีความเป็นผู้นำ ทำอะไรมักมีแผนการ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นคงทางอารมณ์ ต่างกับบ้านที่มีบรรยากาศแบบอิตาเลียประชาธิปไตยบุตรมักไม่กว้างขวางในหมู่เพื่อน ชอบทะเลาะเบาะแว้ง อ่อนไหวต่อคำติชม มีความพิจารณาน้อย ไม่กระตือรือร้น ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในโอวาทของบิดามารดา ไม่มีเสรีภาพในการแสดงออกต้องเก็บกดไว้อยู่เสมอ บ้านที่ให้ความรักหนุนน้อมบุตรมากเกินไป นอกจากบุตรจะขาดความคิดริเริ่มแล้ว มักจะต้องการความสนใจจากผู้อื่น บ้านที่บิดามารดาคอยห้ามมิให้บุตรทำในสิ่งที่ปรารถนา บุตรมักไม่กลัวทำอะไรภัยตนเอง บ้านที่ลงโทษบุตรทางกายมากเกินไปย่อมจะทำให้บุตรไม่รู้จักโต ไม่กล้ากล่าวความจริง จะทำอะไรเพื่อความรักหรือสิ่งตอบแทน มีมาตรฐานการประพฤติที่ต้องมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งจวบจุมตนเองไม่ได้ บ้านที่บิดามารดาตั้งความมุ่งหวังในตัวบุตรมากเกินไป มีถ่วงบังคับและกระตุ้นเร่งเร้าบุตรมากเกินไป ก็จะทำให้บุตรไม่เน้นตัวของตัวเอง ดังนั้นจะเห็นว่าไม่ว่าบรรยากาศในครอบครัวจะเป็นเช่นใด การปฏิบัติต่อกันระหว่างบิดามารดาและบุตรย่อมมีผลต่อบุคลิกภาพของบุตรทั้งสิ้น

ภายในสังคมใหญ่ย่อมแบ่งออกเป็นชั้นเป็นกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งแต่ละชั้นแต่ละกลุ่มต่างก็มีวัฒนธรรมประจำกลุ่มชั้นของคนย่อยมาจากวัฒนธรรมใหญ่ ครอบครัวนอกจากจะเป็นสมาชิกของสังคมใหญ่แล้ว ยังเป็นสมาชิกของกลุ่มชั้นย่อยในสังคมอีกด้วย ครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่ถ่ายทอดทั้งวัฒนธรรมใหญ่ของสังคมและวัฒนธรรมย่อยของสังคมที่คนสังกัดอยู่ให้แก่สมาชิกของตน ซึ่งสมาชิกที่อยู่ในสังคมย่อยก็เช่นกันย่อมมีทัศนคติ ความเชื่อ แบบแผนพฤติกรรม คล้ายคลึงกัน และแตกต่างไปจากสมาชิกที่อยู่ในสังคมอื่น ๆ ดังนั้นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพของบุคคลอีกอย่างหนึ่งก็คือความแตกต่างในวัฒนธรรม ในแต่ละสังคมก็มีวัฒนธรรม ผิดแตกต่างกันไป บุคลิกภาพของบุคคลในแต่ละสังคมจึงพัฒนาไปตามแบบแผนแห่งวัฒนธรรมของ

ตั้งคนนั้น ๆ นั้นเอง ดังเช่นการศึกษาของ พูลผล สุวรรณพัฒน์^{๓๑} ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบ บุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียนในเมืองหลวงและเด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น ๑๘๕ คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามนักเรียนมัธยมแบบ เอ (HSPQ Form A.) แล้วมาวิเคราะห์ความแปรปรวนและร้อยละ พบว่านักเรียนในกรุงเทพฯ มีลักษณะชอบคบหาสมาคม มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถในการเข้ากลุ่ม และมีสภาพทางอารมณ์เป็นคนที่ไม่รักใคร่เสมอ ไม่นุ่หนั้นพลันแล่น คิดแล้วคิดอีก สูงกว่า แต่จะต่ำกว่าในเรื่องการประพฤติก่อนตามระเบียบแบบแผนสภาพราเริงหรือหตุุ และความสามารถในการบังคับตนเอง กล่าวคือ นักเรียนในกรุงเทพฯ มีลักษณะทั่วไปคือ ทำตามอารมณ์ ราเริง ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์ และไม่สามารถบังคับตนเองได้ และเมื่อแยกศึกษาในแต่ละเพศพบว่านักเรียนชายในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดมีบุคลิกภาพแตกต่างกันในลักษณะดังกล่าวแล้ว ยกเว้นสภาพราเริงหรือหตุุ ความสามารถในการรับผิดชอบ และความสามารถในการเข้ากลุ่ม ส่วนนักเรียนหญิงในเมืองหลวงมีความมั่นใจในตนเอง มีความสามารถในการควบคุมจิตใจต่ำกว่า และยังแตกต่างกันในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นยกเว้น ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ และการประพฤติก่อนตามระเบียบแบบแผน และในเรื่องนี้ เช่นเดียวกัน มัญรี บุนนาค^{๓๒} ก็ได้ศึกษาไว้โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และ ๕ ของโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพฯ และจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพนักเรียนมัธยมแบบเอ (HSPQ Form A.) เช่นเดียวกัน พบว่าเด็กต่างจังหวัดและเด็กกรุงเทพฯ มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ เด็กในกรุงเทพฯ มีลักษณะความสามารถทาง

^{๓๑}พูลผล สุวรรณพัฒน์, เรื่องเดิม.

^{๓๒}มัญรี บุนนาค, เรื่องเดิม.

สติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ ความมั่นใจในตนเอง และความสามารถในการบังคับตนเองดีกว่า ซึ่งทั้งสองท่านนี้ได้อธิบายว่าอาจเนื่องจากสภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน

นอกจากนั้น คาร์ดิเนอร์และคณะ^{๓๓} (Kardiner) ก็ได้ศึกษาเรื่องทำนองเดียวกันนี้ ในต่างประเทศ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม คือ พวกโคมานเชส (Comanches) พวกอาลอเรส (Alorese) และพวกอเมริกัน (American) พบว่าพวกโคมานเชส อองอาจ กล้าหาญ ใจป่า กล้ากล้าเสีย แข็งแกร่ง คล่องแคล่ว ฉลาด พวกอาลอเรส ชีวิตกึ่งวาล ซึ่งสลับ ไม่ไว้วางใจใคร ซากความเชื่อมั่น ไม่ยอมรับใคร และไม่สนใจโลกภายนอก พวกอเมริกันซึ่งเป็นชุมชนที่พัฒนาแล้วมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะสัมผัสกับวัฒนธรรมในสถานะศักดิ์ศรี โดยต้องการความมั่นคง ประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับนับถือ ซึ่งคาร์ดิเนอร์ได้อธิบายผลการวิจัยไว้ว่าบุคลิกภาพของ ๓ กลุ่มนี้ต่างกัน เนื่องมาจากสังคมประกิตต่างกัน พวกโคมานเชสได้รับความรัก ความมั่นใจ และมีอิสระทางเพศ พวกอาลอเรสขาดความรักเพราะมารดาต้องออกทำไร่ไถนาทั้งวัน พวกอเมริกันได้รับความรัก ความมั่นใจ แต่ต้องเก็บกักความต้องการทางเพศ ซึ่งผลการวิจัยของคาร์ดิเนอร์ชี้ให้เห็นว่าสังคมประกิตแบบที่ให้ความรักความอบอุ่นนั้นส่งเสริมบุคลิกภาพของบุคคล วิทเมอร์^{๓๔} (Wittmer) ก็ได้ศึกษาเช่นกันโดยใช้กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มคือพวกอามิช (Amish)

^{๓๓} Abraham Kardiner, "The Psychological Frontiers of Society" (1949), Edited by Jules Karin, Human Behavior: An Introduction to Social Science (London: The Macmillan Company, 1969), pp. 295-99.

^{๓๔} Joe Wittmer, "Old order Amish and Non-Amish Youth: A Personality Comparison", Journal of Personality, V2(1971), pp. 251-8.

กับพวกที่ไม่ใช่อามิช (Non-Amish) พบว่ามีความแตกต่างกันในลักษณะทางบุคลิกภาพ และ สมิธ^{๓๕} (Smith) ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของ นักเรียนนิโกรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่บูลิน (Zebulin) และรีไลท์ (Reloigh) มณัฐนอร์ธคาโรไลนาโดยใช้แบบสอบถาม ๔ ชนิด (California Test of Personality, Secondary Series, Mooney Problem Check List และ Personal Data Questionnaire) ผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันในบุคลิกภาพ ที่วัดได้โดยแบบสอบถามบุคลิกภาพ แต่มีระดับสติปัญญาต่างกัน

เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศ ฉวี กาศย์^{๓๖} ได้ศึกษาเปรียบเทียบ บุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง

^{๓๕} Paul M. Smith, "Personality Characteristic of Rural and Urban Southern Negro Children" (Thesis for Doctor of Education, Indiana University, 1958).

^{๓๖} ฉวี กาศย์, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและต่ำ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒)

และชั้นต่ำ โดยศึกษากับนักเรียนชายและหญิงอายุ ๑๒ - ๑๖ ปี ในโรงเรียนสหศึกษา ๒ แห่ง จำนวน ๒๐๐ คน ชาย ๑๐๐ คน หญิง ๑๐๐ คน ใช้แบบทดสอบสังคมมิติ (Sociometric Test) แบบสอบถามบุคลิกภาพนักเรียนมัธยมแบบเอ (HSPQ Form A.) และแบบสำรวจรายการปัญหา (The Mooney Problem Check List) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการปรับตัว แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องบุคลิกภาพคือ เพศหญิงมีความสามารถในสังคม เป็นคนใจอ่อน และมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่า และมีการวิจัยในต่างประเทศหลายฉบับที่ได้นัดทำนองเดียวกันนี้ เช่น การวิจัยของเทอร์แมนและไมล์ (Terman & Mile) ได้ศึกษาความแตกต่างของบุคลิกภาพระหว่างชายและหญิงในสหรัฐอเมริกา ใช้กลุ่มตัวอย่างชายและหญิงหลายร้อยคน ทดสอบด้วยแบบทดสอบ ๒ ชนิด (Word Association Test, ink-blot Association Test) ได้ผลดังนี้ เพศชายกล่าวอ้างสิทธิของตนเองและก้าวร้าวมากกว่าทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความเข้มแข็งและกล้าหาญมากกว่า แต่มีกิริยามารยาทภาษาและอารมณ์หยามกว่าหญิง ส่วนเพศหญิงมีความที่สงสาร เห็นอกเห็นใจ ซื่อสัตย์ จู้จี้ มีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่า และเทอร์แมนยังได้ทำการวิจัยร่วมกับจอห์นสัน (Terman & Johnson) เกี่ยวกับความกังวลใจ ทัศนคติ ค่านิยม และความมั่นคงทางอารมณ์ของเพศชายและเพศหญิง พบว่าเพศหญิงชอบเกี่ยว

L.M. Terman, and C.C. Miles, "Sex and Personality";
Study in Masculinity and Feminity, (New York: Mc Graw-Hill,
 1940), pp.186-9.

W.B. Johnson, and L.M. Terman, "Some High Light in the
 Literature of Psychological Sex Differences", Journal of
 Psychology VIX (1940), 327-36:

ชองกับสังคมมากกว่า (Social Oriented) ซึ่งความแตกต่างนี้ได้ปรากฏตั้งแต่
 ตอนต้นของชีวิต โดยผู้วิจัยได้เหตุผลว่าเพราะเพศหญิงเรียนภาษาได้เร็วกว่าเพศชายจึงช่วย
 ให้เพศหญิงสามารถใช้ภาษาติดต่อได้ดีกว่าเพศชายตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และพบว่าเพศหญิงมี
 ความกลัว กังวลใจ และแสดงการตื่นตกใจมากกว่า ซึ่งผู้วิจัยให้ความเห็นว่าอาจเนื่องมาจาก
 บทบาทที่แตกต่างกันระหว่างเพศ และความเข้มงวดของบิคมาราคาต่อพฤติกรรมดังกล่าวของ
 เพศทั้งสองนี้ มอนโซ^{๓๕} (Monsoe) มีความเห็นเช่นเกี่ยวกับการศึกษาของจอร์นสันและเทอร์แมน
 คือเพศหญิงมีความสามารถและสนใจในสังคมมากกว่าเพศชายตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นจนถึงวัยผู้ใหญ่
 เพศหญิงมีมารยาทในการเข้าสังคมกับผู้อื่น มีความสนใจในการเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับ
 มากกว่า เอ็ดวาร์ด^{๓๖} (Edward) ได้ทำการศึกษาความต้องการของนักศึกษายชาย และหญิง
 โดยใช้แบบสำรวจ EPPS (Edwards Personal Preference Schedule)
 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา จำนวน
 ๑,๕๕๕ คน เป็นชาย ๗๖๐ คน และหญิง ๗๙๕ คน พบว่านักศึกษายชายและหญิงมีความต้องการ
 ต่างกันคือ นักศึกษายชายมีความต้องการมากกว่านักศึกษาหญิงในด้านความสัมฤทธิผล ึ่งตนเอง
 มีอำนาจเหนือผู้อื่น คนเพื่อนต่างเพศ และมีความต้องการถาวร แต่มีความต้องการน้อยกว่า
 นักศึกษาหญิงในด้านความต้องการยกย่องผู้อื่น บุคไมตรีกับผู้อื่น ขอความช่วยเหลือ ยอมรับโทษ
 ให้ความช่วยเหลือ

ผลการวิจัยดังกล่าวพบว่ามี ความแตกต่างทางบุคลิกภาพของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น
 ต่างกัน และความแตกต่างระหว่างเพศก็มีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพต่างกันได้ ซึ่งก็เป็นเหตุ
 ผลสนับสนุนสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้

^{๓๕} Walter Monsoe, Encyclopedia of Educational Research
 (New York: The Macmillan Company, 1952), p.1264.

^{๓๖} Allen L. Edward, Manual for the Edwards Personal
 Preference Schedule (New York: The Psychological Co-operation,
 1969), pp.9-10.

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

ความมุ่งหมายทั่วไป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ลักษณะของวัยรุ่นชายและหญิงในจังหวัดสิงห์บุรีและในกรุงเทพฯ ว่าจะมีความแตกต่าง และคล้ายคลึงกัน ในบุคลิกภาพแต่ละลักษณะหรือไม่เพียงใด

ความมุ่งหมายเฉพาะ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเฉพาะ ๕ ประการดังต่อไปนี้

๑. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ลักษณะระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงในจังหวัดสิงห์บุรี
๒. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ลักษณะระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงในกรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ลักษณะระหว่างวัยรุ่นชายในจังหวัดสิงห์บุรีและวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร
๔. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ลักษณะระหว่างวัยรุ่นหญิงในจังหวัดสิงห์บุรีและวัยรุ่นหญิงในกรุงเทพมหานคร
๕. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ๑๔ ลักษณะระหว่างวัยรุ่นชายและหญิงในจังหวัดสิงห์บุรีและในกรุงเทพมหานคร

ความเชื่อเบื้องต้น

๑. การวิจัยนี้ถือว่ามีแบบสอบถามบุคลิกภาพนักเรียนมัธยมแบบเอ (High

School Personality "HSPQ" From A) สามารถวัดบุคลิกภาพ ๑๔ ลักษณะของ
วัยรุ่นชายและหญิงในจังหวัดสิงห์บุรีและในกรุงเทพมหานครได้

๒. ผู้วิจัยเชื่อว่าตัวแทนประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นตัวแทนได้เฉพาะในการวิจัย
ครั้งนี้

ข้อสมมุติฐานในการวิจัย

๑. มีความแตกต่างกันในบุคลิกภาพบางลักษณะ และเหมือนกันในบางลักษณะของ
วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงในจังหวัดสิงห์บุรี

๒. มีความแตกต่างกันในบุคลิกภาพบางลักษณะและเหมือนกันบางลักษณะของวัยรุ่น
ชายและวัยรุ่นหญิงในกรุงเทพมหานคร

๓. มีความแตกต่างกันในบุคลิกภาพบางลักษณะและเหมือนกันในบางลักษณะของวัยรุ่น
ชายในจังหวัดสิงห์บุรี และวัยรุ่นชายในกรุงเทพมหานคร

๔. มีความแตกต่างกันในบุคลิกภาพบางลักษณะและเหมือนกันในบางลักษณะของ
วัยรุ่นหญิงในจังหวัดสิงห์บุรีและวัยรุ่นหญิงในกรุงเทพมหานคร

๕. มีความแตกต่างกันในบุคลิกภาพบางลักษณะและเหมือนกันในบางลักษณะของ
วัยรุ่นชายและหญิงในจังหวัดสิงห์บุรีและในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

๑. เนื่องจากเรื่องบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่กว้างขวางหากต้องการศึกษาให้ทั่วถึง
ผู้วิจัยจึงจำกัดขอบเขตของการศึกษาไว้เพียง ๑๔ ด้านคือ

- ๑.๑ ความสามารถในการสังเคราะห์
- ๑.๒ ความสามารถทางการเขียน
- ๑.๓ ความมั่นคงทางอารมณ์
- ๑.๔ สภาพทางอารมณ์
- ๑.๕ การประพาศิตนตามระเบียบแบบแผน
- ๑.๖ สภาพปราเวียงหรือหกดุ
- ๑.๗ ความสามารถในการรับผิกชอบ
- ๑.๘ ความมั่นใจในตนเอง
- ๑.๙ สภาพทางจิตใจ
- ๑.๑๐ ความสามารถในการเซากดุม
- ๑.๑๑ ความสามารถในการควบคุมจิตใจ
- ๑.๑๒ ความเป็นตัวของตัวเอง
- ๑.๑๓ ความสามารถในการบังคับตนเอง
- ๑.๑๔ การแสดงออกทางอารมณ์

๒. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ เป็นนักเรียนทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ใน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ มีอายุระหว่าง ๑๖ - ๑๙ ปี มีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย
 นับถือศาสนาพุทธ อาศัยอยู่ในจังหวัดสิงห์บุรีและกรุงเทพฯ มานานกว่า ๑๐ ปี

คำจำกัดความ

บุคลิกภาพ คือแบบของพฤติกรรม ๑๕ ลักษณะที่วัดได้จากแบบสอบถามบุคลิกภาพ
นักเรียนมัธยมแบบเอ (" HSPQ " Form A.)

วัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญของ
รัฐบาลที่มีอายุ ๑๖ - ๑๙ ปี มี ๕ โรงเรียน คือ

โรงเรียนสิงห์บุรี

โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม

โรงเรียนคอนเมือง (ทหารอากาศบำรุง)

โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

โรงเรียนพระโขนง

วัยรุ่นในจังหวัดสิงห์บุรี หมายถึง วัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสิงห์บุรีมานานกว่า ๑๐ ปี

วัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร หมายถึง วัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ นานกว่า ๑๐ ปี

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัยนี้

๑. การศึกษาครั้งนี้จะไต่ถามบุคลิกภาพของวัยรุ่นไทยในจังหวัดสิงห์บุรี และใน
กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเป็นแนวทางชี้ให้เห็นบุคลิกภาพของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นต่างกันว่า
เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

๒. การได้ทราบบุคลิภาพของเด็กอาจเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เพื่อเด็กจะได้พัฒนาถึงขีดสูงสุดตามระดับสติปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคล นี้จะเป็นประโยชน์ในด้านการแนะแนวการศึกษาต่อและการแนะแนวอาชีพ

๓. การศึกษารั้วนี้ อาจเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องบุคลิภาพต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย